

Τὰ «Ἡμερήσια Νέα» τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσαν (τὴν 4 δεκεμβρίου ἐν. ἔτ.) τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν, ἣν ὁ μέγας Κρόβεν ἀπέστειλε πρὸ 40 ἐτῶν ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τὸν ἀδελφὸν του, Φρεϊδ. Κρόβεν.

Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΚΟΒΔΕΝ

«Οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει νῦν θέαμα ὠραιότερον, τεχνικώτερον καὶ ἐπικαιρότερον τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ ὕψους ὕπερ παρίστων αἱ Ἀθῆναι πρὸ δισχιλίων ἐτῶν. Ὅποια μεγαλοφυΐα, ὁποία τοῦ καλοῦ αἰσθητικῆς ὑπῆρχε παρὰ τῷ λαῷ ἐκείνῳ! Τὸ δαιμόνιον τοῦτο πνεῦμα ὑφίσταται ἔτι καὶ νῦν, διότι ἡ ψυχὴ τοῦ Ἑλληνος καθάπερ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τοῖς κελύβεσσι χρόνοις εἶναι πρότυπον ἀνθρωπίνης ἐξοχότητος. Πρὸς τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν παρωχημένων χρόνων θὰ δειχθῶσιν ἐράμιλλοι οἱ Ἑλληνες τῶν μελλουσῶν γενεῶν. Μὴ πιστεύσης τὰ ψευδῆ καὶ κακοήθη διηγήματα ὅσα ἐξύφαναν κατὰ τὸ ἑλληνικὸν χαρακτῆρος ἔνιοι τῶν περιηγητῶν, φθονεροὶ ἔμποροι Ἀνατολῆται καὶ οἱ Φράγκοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦ λαοῦ τούτου ὑπολανθάνει εἰσέτι εὐγενής, λαμπρὰ, λεπτὴ καὶ ἔνδοξος ὑπόστασις, φέρουσα τὸ βαρὺ φορτίον τῆς πανουργίας, τῆς φιλοψευδίας καὶ τῶν ἄλλων ἐλαττωμάτων, τῶν φύσει παρομαρτούντων εἰς τὰς ὑποδοὺς ψυχᾶς. Ἀλλὰ μὴ νομίσης ὅτι προλέγω τὴν ἀναβίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου διὰ τῆς μικρᾶς βασιλείας, ἧτις θὰ διαλυθῆ ὡς αἱ ἄλλαι πομφόλυγες ἃς ἐξέφύσησαν οἱ νήπιοι ἡμῶν διπλωμάται. Ἀπασα ἡ Ἀνατολὴ θὰ γίνῃ ἑλληνική, ἡ δὲ Κωνσταντινούπολις, εἰς οἰανδήποτε καὶ ἂν περιπέσῃ ὀνοματώδη κυριαρχίαν, θὰ καταστῆ διὰ τοῦ ἀδελφάτου πνεύματος τοῦ ἑλληνισμοῦ, πρωτεύουσα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.»

Η ΜΙΚΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ

Ἡ δευτέρα αὐτοκρατορία ἀπέβη εἰς τὴν γαλλικὴν δημοσιογραφίαν ἐλευθεριωτάτη καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους καὶ ὡς προαγαγοῦσα καὶ προστατεύουσα τὴν λεγομένην «μικρὰν δημοσιογραφίαν», ἧτις δημοσιεύει ἀπλῶς τὰ πολιτικὰ συμβάντα, ἄνευ τινὸς ἐπικρίσεως, καὶ παντοῖα ἄλλα ἀνέκδοτα ἀστρικά καὶ ἀγροτικά. Αἱ μικραὶ ἐφημερίδες ὑπερίσχυσαν τῶν μεγάλων οὐ μόνον διὰ τὸ εὐωδέτερον, ἀλλὰ διότι ἀπολαύουσιν ὅλων τῶν προνομίων τῆς μεγάλης δημοσιογραφίας πλὴν τῶν κυρίων ἄρθρων καὶ τῶν ὑψηλοτέρων σκοπῶν ἐφ' οἷς διακρίνονται αἱ μεγάλαι, αἵτινες ὅμως διὰ τοῦτον τὸν λόγον καταβαρύνονται πολυτρόπως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διὰ πολλῶν φόρων καὶ ἀναχαιτίζονται εἰς τὴν πορείαν των διὰ πολλῶν προσκομμάτων.

Καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς μεγάλας ἐφημερίδας, πολλαπλασιάζεται δὲ ὁ τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς μικρᾶς. Ἐν μιᾷ πενταετίᾳ οἱ συνδρομηταὶ

τῆς «Πατρίδος» ἀπὸ 32,000 κατήντησαν εἰς 16,000, οἱ τῆς «Συνταγματικῆς» ἀπὸ 24,000 εἰς 13,000, οἱ τοῦ «Τύπου» ἀπὸ 25,000 εἰς 15,000, οἱ τοῦ «Αἰῶνος» ἀπὸ 55,000 εἰς 25,000 καὶ οἱ τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» ἀπὸ 12,000 εἰς 9,000. Αἱ μικραὶ ἐφημερίδες τούναντιον πολλαπλασιάζονται παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν. Ἡ «Μικρὰ Ἐφημερίς» ἀριθμεῖ 200,000 συνδρομητῶν!

«Σήμερον αἱ ἐφημερίδες, λέγει ὁ Ριγῶδ, εἶνε πραγματικῶς ὄντα ἐφήμερα γέμοντα δελτίων καὶ δηλοποιήσεων, μὴ ἀποτελοῦντα πλέον τὴν κυριωτέραν ἐστίν καὶ τὸν πυρῆνα τῆς δημοσίας γνώμης. Σήμερον διεξέρχονται αὐτὰς οἱ πλείστοι ὅπως μάθωσι τὰ συμβάντα τῆς προτεταίας, τὰ κοινωνικὰ σκάνδαλα, τὴν κατάστασιν τῶν χρηματιστηρίων, καὶ τὰ νέα δράματα τῶν θεάτρων. Συλλέγουσι περὶ ἑαυτὰς πληθὺν ἀνάρητον ὀκνηρῶν ἀνδρῶν, παρατηρούντων πῶς διέρχονται τὰ πράγματα ἐν μέσῳ ἐπικινδύνων σκοπέλων, καθ' ὃν τρόπον οἱ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὀδῆται βλέπουσι πῶς πλέουσιν ἐπὶ τῶν μαινομένων κυμάτων τὰ ὑπὸ τοῦ χειμῶνος καταληφθέντα πλοίαρι. Ὁ μόνος ζήλος, τὸ μόνον διάφορον τὸ ὑφιστάμενον μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ φοικαλέου θεάματος εἶνε ἡ περιέργεια. Δὲν αἰσθάνονται πλέον καθὼς ἄλλοτε ἐν τῷ ἀέρι τὰς δονήσεις τοῦ πνευματικοῦ ηλεκτρισμοῦ, δι' ὧν ἀδίαλείπτως ἀνεστρέφοντο καὶ συνωμίονον μετ' ἀγνώστων φίλων τὰ παρ' αὐτῶν σπανίως διδόμενα σημεῖα τῆς ζωῆς ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα δίδει ὁ ὑποκεάνειος τηλεγράφος μετὰ τὰς πολλὰς ταλαιπωρίας του.»

Ἄρα αἱ ἀνωτέρω σκέψεις ἀληθεύουσι καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα;

***

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΜΟΝΤΥΟΝ

Ἴδου τί ἐστὶ τὸ prix Montyon, περὶ οὗ κατ' ἔτος ἀναγινώσκουμεν εἰς τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας. Ὁ βαρῶνος Μοντυὸν, γάλλος οἰκονομολόγος, γενόμενος κληρονόμος μεγάλης περιουσίας, ἔδαπάνη ἐξ αὐτῆς εἰς ἐμφύχωσιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ γραμμάτων καὶ ἐνίσχυσιν τῶν εἰς αὐτὰ ἐπιδιδόμενων. Πολλάκις συνέτρεχεν ἀνωμόως τὰς γαλλικὰς Ἀκαδημίας, χορηγῶν χρήματα πρὸς ἀπονομὴν βραβείων. Κατὰ τινα μάλαστα χρηματικὴν διαγωνισμὸν, καθ' ὃν ἐκρίθησαν μὲν τέσσαρα πονήματα ἰσοδύναμα καὶ ἐπάξια ἀμοιβῆς, ἡ δὲ Γαλλικὴ Ἀκαδημία εἶχεν ἐν μόνον βραβεῖον, ὃ Μοντυὸν ἔστειλεν ἀνωμόμως τὰ τρία ἄλλα διὰ τριῶν ἐπιστολῶν, ὡς ἂν ἐδαψιλεύοντο ὑπὸ τριῶν διαφόρων φιλομούσων. Τὸ 1782 ἔτος ἠγωνοθέτησε 1,200 φράγκα ἔπαθλον ὑπὲρ τοῦ συγγράμματος ὕπερ, ἐκδοθὲν ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἤθελεν ἐπιδοκιμασθῆ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ὡς τὸ ἀριστον τῶν λοιπῶν. Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὤρισε καὶ τὸ περὶ ἀρετῆς

βραβεῖον, ἀπονεμόμενον μέχρι σήμερον ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Εὐεργετικώτατος ἐδεικνύετο πρὸς τοὺς φιλόλογους τοὺς στερουμένους μάλιστα περιουσίας. Εἷς τινα τοιοῦτον ἐχορήγησε σύνταξιν ἐπι συμφωνίᾳ νὰ μὴ φανερώσῃ ποτὲ τὸ ὄνομα τοῦ εὐεργέτου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νέος φιλόλογος ἐπιμένων δὲν συγκατετέθη εἰς τὸν ὄρον, ἡ σύνταξις δὲν ἐδόθη.

Ἐκπληρῶν καθήκοντα ἀνωτέρου λειτουργοῦ τοῦ δημοσίου ἐν Auvergne, ἠγαπάτο παρὰ πάντων διὰ τὴν φιλανθρωπίαν του. Τοσοῦτω γενναίως ἐβόηθει ἐξ ἰδίων τοὺς πένητας, ὥστε οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ἀνήγειραν χάριν εὐγνωμοσύνης μνημεῖον εἰς τιμὴν αὐτοῦ ὅτε ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.

Ὁ ἐντιμος τοῦ ἀνδρὸς βίος ἐξεικονίζεται οὕτως εἰπεῖν διὰ τῶν λόγων οὓς ἀπέτεινε τὸ 1769 πρὸς τὸν βασιλέα (Λουδοβίκον ΙΕ')· «Ὁ βίος μου, εἶπε, δὲν περιστέφεται ὑπὸ μεγίστης λαμπρότητος· ἴσως μάλιστα καὶ περιστέφθη ὑπὸ τοιαύτης πέρας τοῦ δέοντος· ἀλλ' ἐάν ἐπραξά τι ἄξιον τιμῆς, ἠγωνίσθη ν' ἀποκρύψω αὐτὸ πολὺ πλεόν ἢ ὅσον ἄλλοι δὲν ἐφρόντισαν ν' ἀποκρύψωσι τὰς κακὰς αὐτῶν πράξεις. Τὰ δὲ ἔργα μου, ὅσα ἐξ ἀπαραιτήτου ἀνάγκης ἐγένοντο γνωστά, ἀποδεικνύουσιν ὅτι δὲν ἔχω δουλοπρεπῆ τὴν ψυχὴν.»

Ὁ Μοντυὸν ἐγεννήθη τῷ 1733 ἐν Παρισίοις, ἀπεβίωσε δὲ τῷ 1820. Κατὰ τὸ Dictionnaire des littératures τοῦ Vapereau (ἐκδ. 1876) ἡ περιουσία τοῦ ἐξόχου τούτου πολίτου ἀνήρχετο κατὰ τὸν θάνατόν του εἰς ὅ ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ ἀξία τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων αὐτοῦ κατέλειπεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν καὶ εἰς διάφορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα εἶνε σήμερον λίαν σπουδαία.—Τὰ βραβεῖα Μοντυὸν (ἀνὰ 40,000 φρ.) εἶνε σήμερον τέσσαρα, ἐξ ὧν δύο ἀπονέμονται ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας καὶ δύο ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν.¹

ΔΙΕΘΝΗΣ ΘΗΗΣΙΜΟΤΗΣ¹

Καθόσον ἡ ἀνθρωπότης προδιβάλλεται ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ ζωὴ τῶν μελῶν τῆς ἀποβαίνει μακροτέρα. Τὸ κατόρθωμα εἶναι πρὸ πάντων οἰκονομικόν, διότι αἱ μὲν γαῖαι διὰ τῆς καλλιεργείας βελτιοῦμεναι καθίστανται ὑγιεινότεραι, αἱ δὲ τροφαὶ ἀφθονώτεροι μεταξὺ τῶν ὀρθῶς ἐν κοινωνίᾳ βιοῦντων ἢ τῶν ἐν ἀγρίᾳ καὶ βαρβαρικῇ καταστάσει, τῶν ὁποίων τὰς τάξεις συνεχῶς ἡ πείνα ἀποδεκατίζει. Ἐν γένει δὲ ἡ βιωτικὴ, τελειοποιουμένη καὶ πρὸς τὰ ἔξω πικνοειδῆ ἐφόδια τῆς ζωῆς καὶ πρὸς τὰ ἔσω, ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου ἡτοί τὰ πνευματικὰ, ἠθικὰ καὶ ὕλικα στοιχεῖα, ἀποτελεῖ τὴν κυριωτάτην βᾶσιν ἐφ' ἧς ἀνα-

πτύσσεται ἡ μακροβιότης τῶν μεγάλων ἀριθμῶν, δηλαδή ἡ κατὰ μέσον ὄρον ἐπὶ τοῦ ὄλου τῆς χώρας πληθυσμοῦ. Ἐνῶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις κατὰ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας ἀρχεται ἡ παρακμὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ σπάνιοι εἶναι οἱ ὑπερπεντηκοντούτεις, παρατηροῦμεν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐν ἔτει μὲν 1700 ἓνα θάνατον ἐπὶ 39 ζώντων, ἐν ἔτει δὲ 1831 ἓνα ἐπὶ 58. Ὁ μέσος ὄρος τῆς ζωῆς ἐν Γενεύῃ ἀπὸ 21½ ἐτῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17 αἰῶνος ἀνέβη εἰς 38½ ἔτη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος.

Ἡ διεθνὴς ἔποψις τῆς θνησιμότητος παρέχει τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ σχετικὴν ἐνθάρρυνσιν μεγίστης σημασίας, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἐπομένη, ἀπὸ τελευταίων τοῦ κ. M. Block μελετῶν κατασκευασθεῖσα κλίμαξ τῆς Εὐρωπαϊκῆς θνησιμότητος ἐπὶ 100 κατοίκων: Νορβηγία 1,83, Σουηδία 1,97, Δανιμαρκία 2,02, Ἑλλάς 2,06, Σκωτία 2,22, Ἀγγλία 2,27, Γαλλία 2,30, Βέλγιον 2,40, Ὀλλανδία 2,54, Πρωσσία 2,69, Σαξωνία 2,91, Ἰσπανία 2,96, Βαυαρία 2,99, Οὐγγαρία 3,06, Ἰταλία 3,06, Βυρτεμβέργη 3,16, Αὐστρία 3,25, Ῥωσσία 3,68.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΤΙΣ ΝΑ ΛΑΛῆ ΠΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

Δύο ἀρχαῖοι ὀνομαστοὶ ἄνδρες, ὁ μὲν ἐκ δούλων, ὁ δὲ ἐξ ἐλευθέρων, ὁ Αἴσωπος καὶ ὁ Σόλων, ἀπεφάνθησαν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει τις νὰ λαλῆ πρὸς βασιλέα. Καὶ ὁ μὲν ἐκ δούλων καταγόμενος Αἴσωπος εἶπεν, ὅτι ἡ δὲν πρέπει ποσῶς νὰ λαλῆ τις πρὸς βασιλεῖς, ἡ δὲν πρέπει νὰ λέγῃ πρὸς αὐτοὺς τὰ ἀρεστά. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ὁ τῶν ἐλευθέρων βλαστὸς Σόλων, εἶπεν· Ἡ διόλου πρὸς τοὺς βασιλεῖς μὴ λαλήσης, ἡ εἰπὲ πρὸς αὐτοὺς, οὐχὶ τὰ ἀρεστά, ἀλλὰ τὰ ἄριστα.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Πολὺ μᾶλλον τῆς οὐρανίας δρόσου γονιμοποιεῖ τὴν γῆν ὁ ἰδρῶς τοῦ γεωργοῦ. (Πέτρος ὁ μέγας).

* * Ἀπερίσκεπτος λόγος ὁμοιάζει πτηνόν, τὸ ὁποῖον ἀδύνατον εἶνε νὰ συλλάβῃ τις καὶ πάλιν ἀφοῦ ἐκφύγῃ.

* * Ὁ θέλων νὰ συλῆσῃ κυψέλην ἀκινδύνως πρέπει πρῶτον νὰ φονεύσῃ τὰς μελίσσας. (Ῥωσικαὶ παροιμίαι).

* * Μεταξὺ σχεδιαζομένων καὶ ἐφηρμοσμένων μεταρρυθμίσεων ὑπάρχει ἀπόστασις ὅση ἡ ἀπὸ τοῦ ποτηρίου εἰς τὰ χεῖλη, καὶ ἐντεῦθεν πιθανῶς ἡ παροιμία τῶν ἀρχαίων· «Πολλὰ μεταξὺ κίλικος πέλει καὶ χεῖλος ἀκρου.»

Ὁ μέσος ὄρος τῆς ἀναλογίας τῶν οἰκογενειῶν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ εἶνε ἐν Ἑυρώπῃ 4.62 άτομα κατ' οἰκογένειαν, ἐν Ἑλλάδι δὲ 4.40.

1. Ἐστία, ἐκ τῆς Οἰκον. Ἐπιθεωρησεως.